

κάβος

Κυριακή, 22 Απριλίου 2012

9:50 πμ

1. Ακρωτήριο: Το απόκρημνο και μεγάλου ύψους ακρωτήριο· Το χθαμαλό, το χαμηλό και αμμώδες λέγεται πούντα.
2. Σχοινί, караβοσχοινο, κάλως, πρυμάτσα

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

κάβος¹ (ο) ΝΑΥΤ. η έκταση στεριάς που προεξέχει μέσα στη θάλασσα. το απόκρημνο και μεγάλου ύψους ακρωτήριο· ΦΡ. (λαϊκ.) **παίρνω κάβο** μπαίνω στο νόημα. αρχίζω να καταλαβαίνω.

[ΕΤΥΜ. μεσν. < ιταλ. cavo < βεν. cao «άκρο. κεφαλή». Βλ. κ. κάβος²].

κάβος² (ο) ΝΑΥΤ. το πολύ χοντρό και ανθεκτικό σχοινί. που χρησιμοποιείται στα λιμάνια κυρ. για την πρόσδεση σκάφους ΣΥΝ. παλαμάρι. караβόσκοινο.

[ΕΤΥΜ. μεσν., αβεβ. ετύμου. πιθ. < ισπ. cabo < πορτ. cabo < *cabo < λατ. carulus «σορός» ή < βεν. cao < γενουατ. cavo «άκρη (σχοινιού)» < λατ. caput (funis)].

Αυτό που προεξέχει μέσα στη θάλασσα. Πβλ. Καβο-ντορος, καβο-μαλιας, καβο-ματαπας

ΦΡ. (λαϊκ.) παίρνω κάβο μπαίνω στο νόημα. αρχίζω να καταλαβαίνω.

Η παράκαμψη του ακρωτηρίου μας δείχνει νέα πράγματα που δεν γνωρίζαμε.

ΕΤΥΜ. μεσν. ιταλ. cavo < βεν. cao «άκρο. κεφαλή». Βλ. κ. κάβος².

Κάβος²

ΝΑΥΤ. Το πολύ χοντρό και ανθεκτικό σχοινί. που χρησιμοποιείται στα λιμάνια κυρίως για την πρόσδεση σκάφους

Πιθ. Από το αρχ. ελλ. ρ. καπτω > κν. δημ. Χαφτω = καταπινω αρπαζω που μπορεί να ερμηνευθεί και

το κάβος¹ αφο το **χαφτει** τη θάλασσα, που μπαίνει στη θάλασσα αλλά και το κάβος² αυτό

που **αρπαζει** η παλαμη του ναυτεργάτη στη στεριά, το παλαμαρι

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: παλαμάρι, караβόσκοινο, πρυμάτσα (κάβος ειδικής χρήσης)

Παραγωγή από το ΚΑΒΟ 1 (ακρωτήριο) = Καβατζάρω, περιπλεω, παρακάμπτω το ακρωτήριο.

καβατζάρω ρ. μετβ. {καβάτζαρα κ. καβατζάρισά} (λαϊκ.) **1.** ΝΑΥΤ. πλέω γύρω από (ακρωτήριο). γενικότερ. παρακάμπτω (προεξυχή στεριάς) περιπλέοντας την: ~ τον κάβο ΣΥΝ. περιπλέω **2.** (μτφ.) ξεπερνώ (συγκεκριμένη ηλικία): με το που καβατζάρισε τα πενήντα, μετρά πότε θα πάρει σύνταξη **3.** παίρνω και αποθηκεύω, κρατάω κάτι αποθηκευμένο: έχω καβατζάρει μερικά μπουκάλια καλό κρασί για ειδικές περιστάσεις. — **καβατζάρισμα** (το).

Screen clipping taken: 16/6/2012 12:35 μμ

[ΕΤΥΜ. < ιταλ. cavallo «άλογο»].
καβάτζα (η) [χωρ. γεν.] (λαϊκ.) οτιδήποτε φυλάσσεται, για να χρησιμοποιηθεί αργότερα: αν δεις ότι σου τελειώνει το σχοινί, πες μου να σου φέρω την καβάτζα || Βάζω / έχω / αφήνω τρεις μπίρες - (για τότε που δεν θα έχουμε άλλες) ΣΥΝ. ρεζέρβα.
[ΕΤΥΜ. Πιθ. < ιταλ. cavezza «χαλινάρι» < παλαιότ. carezza < λατ. carium «καπίστρι», υποκ. του caput, -iis «κεφάλι»].

Screen clipping taken: 22/4/2012 10:33 πμ

Φράσεις

Άλτρος κάβος κονταρέμος : Για κατι το ακαταληπτο.

Δ. Βυζαντίου Βαβυλωνία

Η καβατζα από το Ιτ. Cava σημαίνει αποθήκη ρεζερβα.

Οτιδήποτε φυλάσσεται για να χρησιμοποιηθεί αργότερα κατά συνεκδοχή από το μέρος όπου φυλάσσεται την cava(>caverna, taberna, tabernaculo)

καβα, Πρβ. τον αντιστοιχο χαρτοπαικτικο ορο.

Δεν σχετίζονται με το καβατζάρω, περιπλεω.

Οι ερμηνείες που δίνει ο Μπαμπινιώτης για το Καβατζα είναι τρβηγμένες από τα μαλλιά. Τι σχέση έχει το καπιστρι με την αποθηκωση!

Το καβα cava από την ρίζα cγιο κυο (αρχ ελλ ρ κυω, κυοφορια, εγκυος, κυτος) σημαίνει κοιλωμα φυσικο η τεχνητο συνηθως μεσα στο εδαφος. Πρβ cava vinifera= καρασαποθηκη.

Άλλο

9314.[491]

κάβος : m., mesure de céréales valant quatre ξέσται ou setiers (LXX). Avec p.-ê. le dérivé καθόνιος « d'un kabos » (pap.), mais le mot ser i plus ancien s'il figure dans κάβαισος.

Ἄστ. (τὸν διακόπτει).. Ἄλτρος κάβος κονταρέμος ἄλλα με λές καί σύ, ξαφνικὸ νὰ σ' οὔρη, μπρὲ διάλου στοκοφίαι, Σολομῶ! καί ποῦ νὰ καταλάβω τζῆ κορδέλλαις, τὰ μπιλάστρα σου, τὸ λαμπρό σου καί τζῆ λέξαις σου οὔλαις ποῦ μοῦ σαλτέρισε (1) τὸ τσέρδελο (2) οὔλο! ἄς εἶναι δά· καί τί τέχνη κάμνεις;

Δημ. Βυζαντίου -Βαβυλωνία.9398.32 [34]